

(Geen) gsm op school

WIM JANSSENS

Vanaf 1 september 2025 treedt in Vlaanderen een strikt verbod op smartphones en andere slimme apparaten in het onderwijs in werking, zowel in het basis- als in het secundair onderwijs (zie ook pagina 12). De minister van Onderwijs gaat daarmee een stap verder dan het regeerakkoord, waarin enkel sprake is van een verbod voor het basisonderwijs. Scholen moeten er dus mee aan de slag.

Wat houdt het verbod concreet in?

Het verbod is van toepassing op allerlei slimme apparaten: smartphones, smartwatches, tablets, enzovoort zijn verboden tijdens de 'normale aanwezigheid' op school van 's morgens tot het einde van de laatste les.

In de eerste en tweede graad van het secundair onderwijs en in alle jaren van het basisonderwijs geldt een volledig verbod, ook tijdens pauzes en in de gangen. In de derde graad van het secundair onderwijs geldt het verbod tijdens de lessen. Tijdens de pauzes mogen de scholen eigen regels hanteren.

Er zijn wel altijd uitzonderingen mogelijk: voor onderwijsdoelenden, om medische redenen, voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en bij toestemming van de school (zoals tijdens stages, schooluitstappen of om bijzondere familiale redenen). Scholen bepalen zelf sancties en kunnen ervoor kiezen dat toestellen worden afgegeven bij de start van de dag en teruggegeven op het einde. Ze verankeren hun beleid in het schoolreglement.

Waarom?

De minister beoogt met het verbod verschillende doelstellingen:

- focus, concentratie en schoolprestaties bevorderen tijdens de lessen;
- welbevinden van leerlingen en het sociale klimaat op school versterken;
- privacy van medeleerlingen en leerkrachten beschermen door het risico te verkleinen op het onterecht maken en verspreiden van beelden en filmpjes;
- sociale druk bij ouders en

leerlingen wegnemen om telkens de nieuwste toestellen aan te kopen en zo de gelijke kansen te bevorderen;

- risico's voor de veiligheid, ontwikkeling en gezondheid van kinderen en jongeren verminderen.

Rol van het Comité Arbeidswelzijn en het lokale onderhandelingscomité

Het lokale onderhandelingscomité en het Comité Arbeidswelzijn zijn belangrijke organen om het verbod op slimme apparaten mee in goede banen te leiden. Het verbod hoort thuis op de agenda van beide comités. Hier vind je enkele voorstellen tot agendapunten:

Comité Arbeidswelzijn

Evaluatie en ondersteuning van het welzijnsbeleid in het kader van het nieuwe

smartphonebeleid: advies over mogelijke welzijnsrisico's, signalen uit het team en preventiemaatregelen.

Te bespreken punten:

- mogelijke psychosociale risico's door het handhaven van het verbod (conflicten, werkdruk, stress);
- impact op de klaswerking en mentale belasting van leerkrachten;
- cyberpesten: signalen, meldprocedures en rol van preventieadviseur;
- concrete preventiemaatregelen (bijvoorbeeld smartphone-opslag, mediacampagnes, rustige plekken voor deconnectie);
- inbedding in de risicoanalyse, het jaaractieplan en het globaal preventieplan.

Lokaal onderhandelingscomité

Onderhandelingen over de implementatie van het nieuwe smartphonebeleid in het schoolreglement onder andere met het oog op haalbaarheid en communicatie.

Te bespreken punten:

- concrete toepassing van het verbod: structuur, timing en opvolging;
- duidelijke afspraken rond uitzonderingen;
- mogelijke impact op het personeel;
- draagvlak bij leerlingen, ouders en personeel: hoe inspraak garanderen;
- communicatiestrategie;
- opname van het beleid in het schoolreglement en de opvolging ervan.

We adviseren om het smartphoneverbod tijdens het eerste trimester op de agenda van het lokale onderhandelingscomité en het Comité Arbeidswelzijn te plaatsen.

Als het smartphoneverbod al in het schoolreglement is opgenomen, dan toets je het aan de nieuwe wetgeving. Als het smartphoneverbod nog niet is opgenomen, dan kunnen bovenstaande voorbeelden in je inspireren.

